
Herstel voor de totale mens

Verwerping (3)

J.G.Bulthuis

In deze derde studie over verwerping gaan wij verder met de beschrijving van gesignaleerde verschijnselen. Dit betekent dat er nu nog geen verklaring of oplossing wordt aangedragen. De lezer wordt er op gewezen dat in Studieblad 7 op pagina twaalf een kort overzicht afgedrukt is van waaruit gewerkt wordt. Punt 4 en 5 uit dat overzicht komen in deze uitgave aan de orde. Allereerst dus de reacties van de omringende wereld op de mens die in verwerping leeft en vervolgens de tegenacties van die mens op zijn omringende wereld. Met de 'omringende wereld' worden mensen bedoeld waarmee men in aanraking komt, bv. gezinsleden, familie, burens, collega's en gemeenteleden.

Wij willen hier tevens van de gelegenheid gebruik maken om sommige lezers te vragen geduldig te blijven in hun zoeken naar en vragen om oplossingen voor verwerping. Die komen! Maar in deze studies is bewust gekozen voor een gedetailleerd en uitvoerig behandelen en toelichten van dit zo grote probleem. Pas wanneer deze serie afgerond is, kan men het geheel overzien en konklusies trekken.

Typering

De mens met verwerping heeft een bepaald gedrag waardoor hij uiteraard niet geheel op de ander over komt zoals hij eigenlijk van aard is. Verwerping verminkt, verdraait, beschadigt in min of meerdere

Reakties

mate de persoonlijkheid. En dat werkt door in karakter, in gedrag en leefwijze. Vooral in groepsverband, in het sociale verkeer, is verwerping een handicap voor velen. In de vorige twee studies is een groot aantal verschijnselen daarvan genventariseerd. Een grove weergave daarvan in verschillende gedragstypen is dan de volgende:

- de onzekere, verlegen, stille houding
- de drukke, nerveuze, lollige houding
- de afwijzende, ontoegankelijke houding
- de bange, voorzichtige, afstandelijke houding
- de wispelturige, draaierige houding
- de compensatie houding (zie Studieblad 8, blz.

13).

Van de omringende wereld kan generaliserend gezegd worden dat zij vaak aanziet wat voor ogen is. Men reageert dus op de ander zoals die ander zich presenteert. Hoe geheel anders is dit bij onze Heer Jezus geweest toen Hij in Isra l rond ging. Hij wist wat in de mens was en benaderde hem dienovereenkomstig. In een later stadium van onze studie zullen we daar uitvoerig op terugkomen. Of de reakties van de omringende wereld juist of onjuist zijn en waardoor die reakties in de mensen ontstaan, laten we nu nog buiten beschouwing. We constateren slechts wat er gebeurt en maken weer graag gebruik van een puntsgewijze samenvatting. Daarbij schrijven we voor het gemak maar in de 'hij' vorm, in plaats van steeds 'hij/zij' te nemen.

Men reageert, men vraagt zich af, of men heeft al een vooroordeel over de mens met verwerping - vaak onbewust en ongewild - op diverse wijzen:

* Wat bedoelt hij toch? Waar ben ik met hem aan toe?

Men gaat gissen, zich afvragen, misschien ontstaat iets van wantrouwen. Het contact kan dan stroef en onbevredigend verlopen. Vaagheid in het gebeuren en daardoor de onbewuste verleiding om tot een

verkeerde slotsom te komen. Er ontstaan misverstanden.

- * Er treedt ongeduld op, irritatie jegens hem. Boos worden op zo'n persoon. "Dat gezeur altijd met hem..." "Wat wil-ie nou weer?"
- * Men gaat plagen, soms pesten. Men kiest hem uit als mikpunt of schuldige. Ze nemen een loopje met hem, nemen hem niet geheel serieus.
- * Men negeert hem helemaal, telt hem niet mee, laat hem vallen, links liggen, doen alsof-ie niet bestaat.
- * Men verwerpt hem openlijk, men vertrapt, overheerst en ringeloort hem.
- * Bij een compensatiehouding zal de omringende wereld zich als fans of als tegenstanders gaan opstellen.

Van deze bovenstaande opsomming zal de lezer zelf wel begrijpen dat zulke veel voorkomende situaties duidelijk of vaag, tijdelijk of voortdurend, ernstig of oppervlakkig, dus in allerlei gradaties, ervaren worden door de mens in verwerping en door diens naasten. Het dagelijks leven in deze wereld leert ons dat op dergelijke kontaktversturende relaties er akties volgen, posities worden ingenomen en meningen gevormd, partijschappen ontstaan en spanningsvelden toenemen. Het een roept het ander op.

Waar mensen geen inzicht hebben in wat er achter de schermen, de houdingen en maskers van de ander wezenlijk plaats vindt, daar escaleert het sociale leven in toenemende onvrede, stress, verdriet, vereenzaming, enz... Kortom: een levenssituatie met problemen, gebroken kunnen worden, kapot zitten. Voortgejaagd en vermoeid zijn.

Begrijpt u dat zulke toestanden in de meest ernstige vorm kunnen leiden dat mensen aan zelfdoding gaan

Tegenakties

denken of dit zelfs uitvoeren? Maar kunt u zich ook voorstellen dat waar deze zaken dunnetjes en nauwelijks merkbaar hun invloed hebben, er toch in levens van veel mensen iets wringt van binnen? Men ervaart dat men toch niet helemaal lekker 'in z'n vel zit'. En juist deze groep is de grootste.

Misschien herkent u zichzelf wel hierin. Weet dan: Er is hoop! Door Jezus Christus en zijn evangelie van het Koninkrijk der hemelen.

Wat gebeurt er nu met de mens met verwerping die de omringende wereld zo, als hier voor beschreven werd, op zich voelt reageren? Laat hem dat koud? Soms wel. Hij kan zo verhard zijn, gedesilluseerd, toegesloten, dat die ander kan "barsten". Dit kan grimmige vormen aannemen. We spreken hier dan wel van uitersten. Veel vaker gebeuren er andere dingen. We willen deze als volgt weergeven:

- * De mens met verwerping kan als een kameleon gaan reageren. Hij past zich - soms razendsnel - aan bij z'n omgeving. Neemt dus de hem omringende mening aan, houding, norm, e.d. Dit ruikt naar een kuddegeest. Vooral bij tieners komt dit dikwijls voor. Het is immers een veilige houding. Je valt minder op en je valt minder uit de toon. Je hoort er dan tenminste ook bij. Zoals de wind waait, waait je jasje. En als je door innerlijke onzekerheid of vreesachtigheid niet een eigen mening hebt, dan neem je die toch van de ander over? Meepraten met die ander, meelachen met de anderen, driftig ja-knikken naar die ander. Dan tel je mee in de groep. Hoe verborgen en handig kan men daar mee omgaan! Op deze wijze sluit je een compromis met de omringende wereld.
- * De mens met verwerping kan ook door te vluchten de werkelijkheid van zijn wereldje ontlopen. Door middel van dagdromen, fantasie n, verbeteren in hobby's te duiken, illusies te koesteren, het isolement te zoeken, kontaktarm worden, aan al dat

andere niks vindt, een eigen ingebeelde wereld opbouwen waar je al of niet 'iets' bent: de held, de grote redder, degene die het eigenlijk 't beste weet, of misschien wel een grote, doch onbegrepen godsman. Op deze wijze distantieer je je van die nare wereld. Op dit terrein is heel wat in levens gaande.

- * Een andere reactie is de overgave, de capitulatie voor de omringende wereld. Men wordt een naloper, een fan, praat de ander naar de mond, zoekt leiders om te adoreren. Men wil dan wel graag op gezette tijden in de aandacht van die leider staan. Een keuze voor het slaaf-zijn. Vleien en gewilde nederigheid helpen daarbij. Je vliegt voor die ander. Op deze wijze sluit je een verbond met de jouw omringende wereld, zodat je een plaats krijgt. Hieronder vinden we de echte en de geveinsde nalopers. De laatsten vallen snel door de mand als anderen hen werkelijk gaan gebruiken als slaaf. Meestal breekt dan de hel los. Met deze typering bedoelen we natuurlijk niet de volgzame medemens die uit zuivere gehoorzaamheid en liefde zich voegzaam opstelt naar de ander.
- * Nog een voorkomende reactie is het verzet naar de omringende wereld. De duidelijke vijandigheid. De oorlogsverklaring. Het niet langer pikken dat ze me....Een ongrijpbare opstelling, desnoods met hardheid. Dit alles ter eigen bescherming en om die wereld te overwinnen, de baas te blijven. Je hebt zo je woordje klaar. Niet goedschiks dan kwaadschiks. Soms met geweld in allerlei vorm. Liegen of de intrige. Het doel heiligt de middelen. Op deze wijze kun je het leven aan, vind je.
- * Als laatste in deze opsomming noemen we het alternatieve gedrag. Met een variant op de betekenis van de woorden van Paulus geldt voor jou: ik geheel anders. Op deze wijze stel je je buiten die moeilijke wereld en tegelijkertijd ben je iets in de wereld.

Broeders en zusters, u zult ongetwijfeld zelf al gedacht hebben, dat op bovengenoemde reacties van de mens met verwerping natuurlijk weer reacties komen van de omringende wereld. Zo zouden we nog lang door kunnen gaan, maar dat gebeurt beslist niet! Met hetgeen wij hebben trachten te schilderen in Studieblad 8 en 9 over gedragingen en uitingen van de mens met verwerping en van zijn omringende wereld, menen wij voldoende informatie te hebben verstrekt om een indruk te krijgen van wat wij verstaan onder 'het probleem van verwerping'.

Wij hopen, dat indien u daar ook mee te kampen hebt, u iets meer gaat begrijpen van het hele stelsel van gedachten, krachten, gevoelens en gevolgen in uw leven die uiteindelijk veroorzaakt wordt door de geest van verwerping. Al deze omschrijvingen dienen er toe om tot herkenning van het probleem te komen.

Vooruitlopend op de komende studies willen wij nu heel kort wel vermelden dat vele reacties in de mens met verwerping niet ontstaan doordat zijn karakter zo zou zijn, of doordat hij niet beter en anders wil.

Neen, het zijn juist weer andere geestelijke vijanden die op zo'n mens inspelen en hem ongemerkt vaak verleiden of opjutten om van hun diensten gebruik te maken. De geest van wederspanning en de geest van histerie spelen daar de hoofdrol in. Ook zij hebben zich, evenals de geest van verwerping in min of meerdere mate vervlochten met de menselijke persoonlijkheid. Dáár en nergens anders moet de oorzaak gezocht worden! Dit is dan ook de wezenlijke bedoeling van onze studies, om daar helderheid in te geven vanuit het evangelie.

De zaak zit dus ingewikkelder in elkaar dan oppervlakkig wordt gedacht. Maar er is werken aan. Dat weten we uit de getuigenissen van vele gelovigen. Prijst de Heer!

In de komende studies zullen de punten 1 en 2 van het overzicht uit Studieblad 7, blz.12 behandeld worden.